ЛЕМКІВСЬКІ ВІСТІ

РІК VI., Ч. 1 (55), ЙОНКЕРС, Н. Й., СІЧЕНЬ, 1963

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ — PRICE 15 CENTS

YONKERS, N. Y., JANUARY, 1963, No. 1 (55) VOL. VI.

Ой верше мій верше,
Мій зелений верше, —
Юж мі так не буде,
Юж мі так не буде,
Як мі било перше.

Лемківська народна пісня.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

В ЗДА й Канаді: на рік 3 дол., на пів року 1.75 дол. В усіх інших країнах світу рівновартість 3-ох ам. дол. Ціна поодинокого числа 15 центів.

„ЛЕМКІВСЬКІ ВІСТІ" — ЛЕМКІВСЬКА НЕЗАЛЕЖНА ГАЗЕТА ПРИСВЯЧЕНА СПРАВАМ ЛЕМКІВ У КРАЮ, ЗА ОКЕАНОМ І В ЦІЛОМУ СВІТІ.
Появляється раз у місяць.
Видає Організація Оборони Лемківщини — Західня Україна

"LEMKO NEWS" — MONTHLY NEWSPAPER DEDICATED TO LEMKO'S AFFAIRS
Published by Organization for Defense of Lemkivshchyna — West Ukraine

Адреса редакції й адміністрації:
"LEMKO NEWS"
417 NEPPERHAN AVENUE YONKERS, N.Y.
Tel.: YOnkers 9-9755
Second Class Postage Paid at Yonkers, N.Y.

Христос Рождається! — Славіте Його!

НАШІ ОКРАЇННІ ЗЕМЛІ

Українськими окраїнними землями є всі ті терени, що ...и замешкані українськими словянськими племенами, які ...дили в склад першої української держави, Княжої Ру... за часів панування Олега Віщого, Святослава Завойовника Володимира Великого. Границі тодішньої української дер...ви, Княжої Руси, пробігали на заході, на північ від Кар... від джерел ріки Висли, далі рікою Пилицею до її влит... до Висли, ріками Вепром і Бугом до ріки Нарев; на пів... від Карпат границі української землі сягали по ріки ...ош, Тису, Дунай і Мораву та по Білі Карпати. На півдні ...ходила тоді границя української княжої держави по ріці ...ай і північному березі тоді Руського, тепер Чорного ..., на сході рікою Волгою, а на півночі Варязьким, сьо...ї Балтійським , та Білим морями.

Всі ці терени, що входили до складу першої української ...кави, княжої Руси, і були заселені українськими словян...ми племенами — є історичними і етнографічними укра...кими землями і всі вони повинні належати до України, ...є спадкоємницею Княжої Руси. Натомість не видвигаємо ...ensій до тих земель, що хоч і належали до складу укра...кої княжої держави, але були заселені не-словянськими, не-українськими племенами. Це землі, на північному , заселені в давнину самоєдами, чудею, чемерисами та ...ми монгольськими, угро-фінськими племенами, з яких ...ше витворився сьогоднішній московський нарід, і землі ...івночі, що були заселені племенами прусів, ятвягів. ...і та іншими не-словянськими племенами, з яких піз... витворилися сьогоднішні балтійські народи. Ці землі ...ли етнічно укрнінські, бо вони не були заселені укра...ми племенами. Їх українські князі завоювали і на...о влучили до складу української княжої Руси. Тих ...ь немає потреби відбирати і приєднувати до майбут...ільної української держави.

...тже всі ті землі, що колись належали до першої укра...ї держави, Княжої Руси, і були заселені словянськими ...ськими племенами, а тепер не входять до складу т, ...раїнської Радянської Республіки — є українськими іс...ними і етнографічними землями та повинні належати ...йбутньої Суверенної Соборної України.

...доб український народ міг колись, як стане вільним ...е порядкувати границі своєї великої Батьківщини відо... віковічні наші окраїнні волости і знову включити їх ...оєї відновленої держави, він мусить насамперед сам ... знати, доки сягають українські землі та котрі землі ...овинен колись домагатися.

...а перший погляд, це може трохи й дивно звучить, ...в, український народ мусить сам добре знати, доки ...ть українські землі. А хіба ж ми, українці, того не зна... На жаль мусимо ствердити, що ми, українці, поза оди...и, таки не знаємо доки сягають українські землі. Пе...льмо всі наші сучасні географічні підручники, то в них ...асмо, що українські землі лежать менш-більш на то...осторі, що є охоплений границями т. зв. Української ...ської Республіки. І тільки в декотрих зазначено, що ... тими границями находяться ще українські землі і ...ь українці. Визначили нам москалі границю теперіш... зв. Радянської України, от ми з того й раді. А що ...ими границями находяться ще великі простори укра... історичних і етнографічних земель з мільйонами ...ського населення — того ми не знаємо. А навіть як і , то чогось мовчимо. А та наша мовчанка призводить ...о, що ми самі забуваємо, що ці землі були колись ...ські.

...ь для прикладу, візьмім хочби старинну українську ..., Галичину. У нас часто говориться про Східну і За... Галичину. А чи український загал знає, де лежить ... Галичина? Цілком сміло можна сказати, що крім ... одиниць, не знає. У нас помилково Східньою Галичи...зивають простір між ріками Збручем і Сяном, а За...о Галичиною вважають простір від ріки Сяну по ...опрад на Заході. А насправді Східня Галичина займає ... між ріками Збручем на сході і рікою Вислою. За... Галичина находиться між рікою Вислою на сході і Пилицею на заході. Ціла Галичина, Східня і Західня, ...ріку Пилицю на заході, належала колись до першої ...ської держави, Княжої Руси, спершу до її складової ..., Галицького Князівства, а пізніше до української ...ко-Волинської Держави. Про це ще знала навіть Ав...ка, забравши цей терен при розборі Польщі, так і ...ла її на Східну і Західну Галичину, але ми, українці, ...го не знаємо, або дуже мало знаємо. Що поляки спо...вали Західну Галичину, то це ще не значить, що це ...ка земля.

...дібно як із Західньою Галичиною, мається справа із ... українською землею на півдні Карпат, де сьогодні ...ться т. зв. Словаччина. Історія говорить, що ця зем...ежала до першої української держави, Княжої Руси ... заселена тими самими людьми, які заселяли нашу ... Русь. Щойно в 907 р. мадяри загарбали від нас цей ... і ввесь цей довгий час, бо аж 1055 літ, ці наші люди ... відокремленим від українського народу життям. Але ...значить, що вони перестали бути за цей час укра...? Те саме відноситься і до земель давнього українсь...овгородського Князівства та інших волостей першої ...ької держави, Княжої Руси.

...ке нам, українцям, треба найперше самим добре ...оки сягають українські землі, щоб, коли прийде час ...лювання меж нашої держави та розграничування ...ами, ми знали, чого мамо домагатися. А то, щоб знову ...ло таке диво, як було в часах відновлення українсь...жави в 1917-1921 рр., коли то наші державні мужі ...лися від українського Криму, а як не помиляємося, ... українського Полісся, мовляв, це не українські зем...кладу української держави їх включати не хочемо . . . ...е повторилося ще й друге диво, щоб знову „хтось"

(Продовження на стор. 2-ій)

СВЯТО ЗЛУКИ З РІДНИМ КРАЄМ

В американському морі різних народностей, культур, релігій і рас, так легко згубити свою народну Душу; своє українське обличчя. В імя нічим неоправданої „американізації", легкодушного пристосування до „тутешніх обставин", пропадає багато наших предвіцьких звичаїв, зокрема наших старинних різдвяних скарбів. Американське Різдво, це мішанина англійських, німецьких, італійських, голляндських та швайцарських традицій, защеплених в двох-трьох останніх століттях европейськими пришельцями до тієї країни волі і добробуту.

В останніх десятиріччях всесильний американський „бизнес" обтрусив з тутешнього Різдва чимало релігійних і народних традицій, защеплених тут давніми поселенцями благословенного краю. „Де подівся Христос із нашого Різдва? — запитував минулого року перед латинськими Різдвяними Святами — відомий бостонський щоденник „Ди Кришчен Саєнс Монітор". — „Яке наше святкування Вифлеємської містерії?" — подано запит на редакційній сторінці цього передового щоденника ЗДА. Ця газета гостро осуджувала матеріялізм сучасного Христового Різдва в Америці. Цей щоденник зробив болюче порівняння поміж американським Різдвом та большевицьким „святкуванням" приблизно у цьому самому часі.

Для людини з іншої плянети, яка побачила б одні й другі „святкування", — писав бостонський щоденник, не було б різниці поміж ЗДА та СССР. Тут і там шалена біганина по крамницях, купівля дарунків, торгівля на базарах ялинками. У ЗДА головною атракцією сезону кумедний старик „Сента Клос", у Москві таке саме „святочне діло" творить його професійний партнер, совєтський „Дід Мороз". Тут і там „святкова" гулянина і пітяка до пізньої ночі, відвідування кінотеатрів, солодке безділля тощо. В СССР з найбільшою пильністю студіюють життя Маркса і Леніна, основників світового комунізму. Без основного знання творів цих „божків" безбожницького комунізму, там замкнена дорога для молоді до дальших студій, до кар'єри, до успіху в житті. Чи таку саму вагу прикладають в „християнських" країнах світу, щоб належно пізнати навчання Того, якого святе народження святкуємо у день Різдва? Такі гіркі рефлексії на тему американського „святкування" Різдва в щоденнику „Ди Кришчен Саєнс Монітор".

Зовсім не так з нашим українським Різдвом на цьому континенті. Гріхом і зневагою в нашу сторону було б поставити запитання: Де подівся Христос у наше українське Різдво? Він у кожній нашій родині, в серці кожного сина й доні українського роду в ЗДА і Канаді, в другому й третьому поколінні. Віддалені тисячі миль від своєї дорогої Батьківщини, ми одного Христа визнаємо у наші Різдвяні Свята. Кожного року у Свят-Вечір на крилах спогадів линемо в рідні сторони, в далекі місця своєї молодості. Спогадами блукаємо там, де ходили колись дітьми малими, колядували від хати до хати. Наче крізь сон згадуємо першу різдвяну зірку на небі на Рідних Землях, потім Святу Вечерю в родинному колі. Тут, на „американському" небі і не шукай, брате, різдвяної зірки! Тисячі електричних світел, заграви фабрик зовсім її затемнили. Лише над українською Землею світила вона так ясно, промінисто.

В український Святий Вечір ми бажали б злетіти душею понад рідні поля і села заглянути в заквітчані морозом віконця старої нашої хати, чи стоїть ще вона? Побачити знайомі обличчя, почути голоси наших рідних, чи живуть вони? Куди загнала їх сваволя червоного московського і польського Ірода? Ми хотіли б знати, чи колядують наші брати й сестри в Карпатах, на Дніпрі і Сяном? Які там святочні страви, чи стоїть стара церковця в селі? Кожне наше Різдво на цьому континенті, це таємниче Свято Злуки виходців з Рідних Земель з своєю Батьківщиною. Чистою душею обєднуємось одні з одними, вольні й щасливі, з невільними й гнобленими на Батьківщині — в одну соборну родину. Різдво, це наше християнське Свято Соборности.

В імя мільйонів наших рідних в царстві червоної деспотії одне нам треба зберегти за всяку ціну. Повними і неоскверненими тутешнім „духом часу" зберегти наші святочні звичаї. Заховати українську релігійну й народну різдвяну спадщину. Передаймо святочні скарби і вікові релігійно-народні звичаї нашим дітям і внукам! Інакше як нас не стане, наші діти і внуки запитають: Де подівся Христос в українське Різдво — в Пенсильвенії, в Ню Джерзі, в Огайо?

Глибокої пошани й любови до українських святочних традицій просить нас далека Страдниця, Мати наша, Україна. Це буде найкращий різдвяний подарунок для Неї. Колядуймо і величаймо Боже дитя, як колись було в батьківській хаті, по-нашому, по-лемківськи, по-християнськи. Сотні літ ожидали старозавітні жиди свого Спасителя. Діждемось і ми свого Освободителя, всі в Бога віруючі сини й дочки Лемківщини. Через далекі моря лучить нас одна думка, єднає нас одна спільна молитва:

Христос родився,
Бог воплотився,
Бог Правди й Любови,
здійме всі окови,
Зішле свободу
нашому народу,
Зітне Він главу —
Іроду лукаву!

о. Микола Федорович

Зореслав

КАРПАТСЬКЕ РІЗДВО

Христос раждається в Карпатській Україні,
У шумі пралісу старих мовчазних гір
І верховинські янголи-вітри стодзвінні
Співають „Слава в вишніх Богу" аж до зір.

Убогі пастирі припали до землиці
І дивляться на чудо вбогих полонин.
Заграли дзвони деревяної дзвінниці
І колядки летять у простір навздогін.

Приходять мудреці аж від Дніпра і Сяну
І моляться Дитині Божій в пеленках;
Лякається, трясеться Ірод окаянний
І ввесь синедріон вже обіймає жах.

З вертепом ходять козаки по Україні,
Залита колядками гомонить земля:
— Вітай, Месіє наш, на закарпатськім сіні
І запануй на всю Вкраїну звідтіля!

А Він, малий Ісус, підносить Божі руки
І простягає їх на ввесь широкий край:
Благословенна будь, країно сліз і муки,
Зродись-повстань наново й славою засяй!..

Хуст, 6 січня 1939

Микола Горішний

РІЗДВО НА ЛЕМКІВЩИНІ

В сніги вбралися Карпати,
Сосни зашуміли —
Для Ісуса, Сина-Бога,
Як знали і вміли.

Гей, радіймо нині лемки,
Радіймо багато.
Колядуймо старі, малі,
В Різдво, Боже Свято.

Колядуймо, а коляди
Хай світом лунають,
Як-то лемки, Сина-Бога,
Нині прославляють.

Колядуймо, веселімся,
Від хати до хати —
Божа Правда буде з нами,
Вовік панувати.

Колядує з душі, серця,
Нині Лемківщина.
Колядує „Бог Предвічний",
„Дивная Новина".

З НОВИМ РОКОМ

Вгору серця нині,
Лемки і лемкині, —
Новий рік прийшов!
Кожний поміж нами,
Своїми думками,
На все будь готов!

До книжок берімось,
До згоди горнімось,
Щоб воля була!

Щоб більше кайданів,
Від чужих тиранів
Не знала душа!

Тож всі до одного,
Старого, малого,
З новим роком в бій!
Всі за Лемківщину,
В щасливу годину,
Вгору прапор свій!

ГОЛОС ЛЕМКІВЩИНИ

Дороги Братя і Сестри!

Я ся називам Ваньо Сирота. Старий єм тепер, барз старий, бо юж мі перешво понад сімдесятку.

Але колиси і я бив молодий. А ганяв єм узкима стежками по наших загородах, та й по пасовисках з другими хлопчисками. Весело товди биво.

Памятам й чколу в селі. Хчив нас учитель, юж старший бив, мав маленьку борідку. Хчив він нас дітваків любити свої гори й долини; хчив нас українских шпіванок і наказував нам любити свою лемківску землю. Гварив же колиси приде час, же ся наша Лемківщина пригорне до Великой України, свойой Матери, бо нас враги наши одрізали од України.

Памятам і церковцю старенську на горбочку. Шпівав єм г тій церкви, а мав є, як мі гварили наши люде, дос високий і красний голос.

Памятам си, кой і парібчив! Пригадую си, як єм ходив до свойой Марини. А потім, як єм вислужив у войску Франц Йосифови, зме ся пібрали. Жило ся нам добрі. Виховализме злорових дітей. Але гнеска моя Марина похована на далеких пісках, недалеко моря, на Поможу. Не витерпіла той нужди і біди. Синове мої, єдни погибли на войні а други ся валяють по чуждих порогах.

І так єм ся сам оставив.

Ґрунт мі одобрали, з хижі мня вишмарили, але я, сирота, вернув єм ся назад до наших гір.

Мою хижу закрав грубий ґураль, та й на моїй вітцовскій землі ґаздує по пански!

А я хибаль на ласці добрих людий, што тіж ся вернули з вигнаня, зліпили якоси хижиско, тай гарують.

Биво г нашім селі, тай по інших селах, тай по цівій Лемківщині людей богатих і бідних. Дуже з них виїхали за море, до Гамерики.

Ви не знате того, што то таке голод, або холод.

Ви не знате як то болит кой на вас поліцай або й злодій-„стшелец" нападе, побє тай покраде й остатнє што мате!

Ви не знате того, што то значит жити в землянці, або в маленькій кучи без вигляді!

Але я тото знам! Тото вшитки лемки знают, што ся повертали до своїх сів, як до Ганьчовой, Висовой, Смереківця, Ждині, Конечной, Гладишкова, Переґримки, тай до інших сіл. Колиси они били ґаздове на своїм. Гнеска бідаки... Але ся не подают! Своє люблет, за своє й гинут!

Гнеска Святий Вечер. Сіджу си в куточку, тай си думам.

Колиси биво, виджу свою Марину, як ся коло печа крутит і варит тай пече... Вшиткого биво доста. Не биво голоду. Весело биво, шпівализме колядки. Але гнеска інакше. Сст Святий Вечер. Звізда зийшла над горами, ані шпіву не чути. Хибаль вітер свище тай снігом мече, што ани швіту Божого не видно.

Ци, Ви, братя, як засядете до Святой Вечери, згадаєте за нас? За рідні Карпати, за нашу Лемківщину?

Може тот маленький Ісусик, што пришов на землю бідних звеселити, просвітит та змягчит Ваши серця, тай ви не запімнете за нас тай свій рідний край.

Ми не хцеми Ваших дулярів, хцеме лем тепле слово, хцеме, штоби ви там, у вільному світі за нас тай за нашу любу Лемківщину ся гпоминали. В наших серцях лем жаль, і проклонення на наших врагів. До Вас простягаме наши сухи руки і кличеме: Допоможте нам засісти на рідних нивах, поможте нам одобрати назад нашу землю. Бо тота земля, наша Лемківщина, так Ваша як і наша.

Христос ся Раждат!

Ваш з кирви і кости,
Старий Лемко.

Беруться до комуністів в ЗДА

Американський Суд 17-го грудня визнав винною комуністичну партію ЗДА в тому, що, згідно з законом із 1950 року вона не зареєструвалася, в Контрольній раді Підривних Діяльностей як аґент СССР. Федеральний суддя визначив найвищий вимір кари — по $ 10.000 гривни за кожний пункт провини, отже разом $ 120.000. Адвокати, які на суді заступали Комуністичну партію, негайно зголосили апеляцію до Окружного Апеляційного Суду ЗДА. Коли Апеляційний Суд вілкине апеляцію, то партія мусітиме заплатити грошову кару, і суд зможе продати на ліцитації партійний маєток. Тепер уряд судитиме партійних урядовців, бо згідно з законом вони тиґаций мали б реєструватися після того, як партія не зареєструвалася. Першими стануть перед судом генеральний секретар комуністичної партії Гас Голл і її голова — Бенджемін Дейвіс. За злочин нереєстрації не загрожує кара тюрми. Відкинуто твердження адвоката, що реєстрація комуністів як аґентів СССР була б самооскарженням. Суд ствердив, що партія свідомо не зареєструвалася, і тому вона провинилася проти закону про реєстрацію чужих аґентів. Після другої світової війни Комуністична партія мала 80.000 членів, тепер число членів менше від 10,000, і між ними є великий відсоток аґентів Федерального Бюра Інвестиґацій.

В Карпатах знову лунають українські пісні

В „Лемківському Слові" додатку до газети „Наше Слово", що появляється українською мовою у Варшаві, була надрукована коротка допись А. Карляка про попис лемківських регіональних гуртків пісні і танку в селі Лосс над рікою Ропою на Лемківщині. Цей попис відбувся 12 серпня 1962 року.

„Од самого рана — читаємо в дописі — ту великий рух. Зо вшитких околиць Лемківщини наз'їжджалося дуже люди, штоби посмотріти на наш доробок, котрий не так давно повстал. Пришли ту молоді і старі, котри може раз перший мали можливіст оглядати наши ансамблі (гуртки), чути рідну пісню, оглядати нашу ношу".

„На велику посхвалу заслугує ансамбль з Білянки під керівництвом Павла Стефаноского. Дуже подобалися оглядачам ріжні танці і пісні, які були перекладані ріжними жартами лемківськими. По закінченню програми була забава під відкритим небом. Молодеж і старші красні забавлялися".

Про такі пописи лемківських регіональних гуртків пісні і танку щораз частіше читаємо в крайових часописах. Це свідчить про те, що наші поворотці на Лемківщині приходять до голосу.

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ! *СЛАВІТЕ ЙОГО!*

Веселих Свят Христового Рождества та щасливого Нового Року всім Вельмишановним Передплатникам, Співробітникам, Кореспондентам, Дописувачам, Кольпортерам, Розпродавцям, Читачам і Прихильникам

бажає

Редакція „Лемківських Вістей"

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ! *СЛАВІТЕ ЙОГО!*

З Празником Різдва Христового і з Новим Роком шлемо привіт і найкращі побажання Управам усіх Відділів і Членам Організації Оборони Лемківщини, усім нашим Прихильникам і Приятелям, нашим Землякам на Лемківщині і розсіяним в Польщі, Україні, за океанами та в цілому світі.

Головна Управа
Організації Оборони Лемківщини